

[Boligministeren.]

målet. Jeg vil i den forbindelse gerne citere venstres daværende boligpolitiske ordfører, hr. Finn Poulsen, der den 27. marts 1965 her i tinget udtalte følgende (Folketingets forhandlinger 1964-65 sp. 4138):

„Et meget afgørende spørgsmål, som det er meget betydningsfuldt at vi har fået klaret, er, hvorvidt en sådan normalisering skal gå hurtigt eller skal gå gradvis. Jeg lægger megen vægt på at slå fast, at der er enighed om, at det skal gå gradvis. Det kan være teoretisk morsomt at syle med tanken om en hurtig og pludselig virkning, men det er for uholdbart: man kan ikke pludselig bryde ind i et én gang skabt grundlag; det er uholdbart af hensyn til lejerne. Det ville være en alt for stor byrde for dem, selv om man ville følge det op med en eller anden form for kompensation. Kompensationsordninger har i øvrigt vist sig — i det omfang vi endnu har beskæftiget os med dem — at være helt umulige at administrere.“

Den foreslåede ordning kræver, at der sættes et enormt og dyrt administrativt apparat i gang. Først skal vi igennem en ny lejevurdering, og dernæst skal vi i en årække — for jeg går ud fra, at kompensationserne nødvendigvis må tidsbegrænses — administrere indbetaling af afgift og udbetaling af kompensation. Disse administrative vanskeligheder, som en kompensationsordning indebærer, var jo også en af grundene til, at tanken blev forladt, da den sidst blev fremsat.

Ordningen giver desuden lejerne en gevinst, som ejerne ikke kan få del i, f. eks. til vedligeholdelse, modernisering etc., og den giver denne gevinst til helt tilfældige lejere, uanset om andre lejere eller ejeren socialt har større behov for de beløb, der bliver tale om. Tilmed vil de lejere, som i en årække har boet godt og billigt, få den største kompensation.

Det overses ofte i debatten om huslejereguleringen, at der findes betydelige områder, også med større bymæssig bebyggelse, hvor huslejereguleringen er ophævet. Det gælder eksempelvis Herning-Holstebro området. Det er ikke let at forklare lejerne i disse områder, hvorfor f. eks. lejere i Skive og Nykøbing Mors skal have kompensation for lejeforhøjelser, mens lejerne i nabobyerne

Herning og Holstebro ikke får kompensation, hvis deres leje forhøjes.

Ser vi isoleret på de kommuner, der har huslejeregulering, går ordningen naturligvis, som forslaget selv siger, ud på, at man gennemfører en huslejudligning uden lejeforhøjelse, men hvis dette var hele sandheden, kunne man jo lige så godt undvære ordningen. Sandheden er også den, at nogle mennesker vil få en meget kraftig reel husleje-forhøjelse, nemlig de nye beboere i de pågældende ejendomme. Inden for den enkelte ejendom vil man få en ulighed i lejebetalingen, som bliver endnu mere grel end den 25 pct.s genudlejningsforhøjelse, som vi lige har afskaffet.

Der står ikke i skitsen eller bemærkningerne noget om, hvem pengene skal tilfalde, såfremt lejerer dør eller rejser til udlandet. Skal de i så fald tilfalde arvingerne eller udlejerne, eller skal pengene i sådanne tilfælde tilfalde det offentlige til nedbringelse af lejen i nybyggeriet?

Nybyggeriets problemer vil ikke uden videre blive løst ved den her skitserede ordning, og det er min opfattelse, at problemerne for nybyggeriet og den ældre boligmasse bør løses under ét. Vi må have en normalisering af boligmarkedet, der kan sikre befolkningen tilfredsstillende muligheder for at skaffe sig sunde og gode boliger, svarende til den enkeltes økonomi og familieforhold. En sådan normalisering er ikke alene et spørgsmål om eventuelle ændringer i huslejereguleringen, men tillige om andre vidtrækkende boligpolitiske foranstaltninger. Løsningen af boligproblemerne forudsætter, at der skabes balance mellem udbud og efterspørgsel af såvel nye som ældre boliger, og denne balance vil gennem sin påvirkning af fordelingen af samfundets ressourcer være af væsentlig betydning også for den samfundsøkonomiske balance.

Vi har for nylig her i folketingset måttet gennemføre en række forbedringer af boligstøtten, fordi lejeniveauet i nybyggeriet er for højt, således at den almindelige forbruger ikke er i stand til at betale den leje, der er nødvendig for at dække udgifterne. Den høje leje i nybyggeriet skyldes den høje rente, de store grundudgifter og byggemodningsudgifter samt de store håndværkerudgifter. Vi udfolder bestræbelser for på længere sigt at få nedbragt den høje leje i